

Varanger (N)

vogels en natuur van taiga, toendra en arctische kusten

Begin juni 2021 bezoeken wij opnieuw de hoog noordelijke broedgebieden van vogelsoorten die als wintergast of doortrekker in onze lage landen te zien zijn, zoals Roodkeel- en Parelduiker, IJseend, Kleinste Jager, Grauwe Franjepoot, Paarse Strandloper, Strandleeuwerik en IJsgors. In een uniek en ruig landschap van taiga en toendra kunnen we daarnaast volop genieten van arctische soorten die bij ons niet of hoogst zelden voorkomen, zoals Koningseider, Stellers Eider, Giervalk, Kortbekzeekoet, Taigagaai, Haakbek, Sperweruil en Bruinkopmees. Is zo'n vogelreis misschien wat voor jou?

foto's: Ton Eggenhuizen (TE), Emile Dirks (ED), Rik Havik (RH)

Vogeltochten door de arctische toendra bij Gednje, Kongsjordfjellet, Varanger (©foto: Tormod Amundsen - www.biotope.no)

genieten natuurlijk Tijdens onze excursies naar zeevogelkolonies aan de rand van het Varangerfjord en de Barentszee hebben we fraai zicht op o.a. Drieteenmeeuw, Zwarte Zeekoet, Kortbekzeekoet en gewone Zeekoet, Papegaaiduiker en Kuifaalscholver. Daarnaast bezoeken we enkele gebieden waar we grote kans maken op prachtige broedvogelsoorten als Wilde Zwaan, Visarend, Zwarte Ruiter, Bruinkopmees, Pestvogel en Keep. Er is zelfs een kleine kans op een heuse ontmoeting met beren! Het is duidelijk dat tijdens deze actieve vogelreis het indrukwekkende arctische natuurleven in al zijn facetten ruimschoots 'in beeld' komt. En dat is natuurlijk genieten voor natuurliefhebber en echte vogelaars!

in vogelvlucht:

- 10-daagse vliegreis naar Varanger, Noorwegen
- zaterdag 5 t/m maandag 14 juni 2021
- reissom: € 2199,- pp, halfpension plus veldlunch
- na 'vroeg vogel'-korting van € 50,-: € 2149,- pp
- reisleader: Emile Dirks

interessante excursies Gedurende deze fantastische en beproefde 10-daagse rondreis door arctisch Noorwegen verblijven we op verschillende locaties in een hotel of pension. Voor alle vervoer ter plaatse maken we gebruik van een minibusje, bestuurd door de reisleader. De afstanden die we te voet in de Nationale Parken en natuureservaten afleggen zijn niet groot. Nadat we in een excursiegebied zijn aangekomen, gaan we actief rustig rondwandelen, observeren en genieten. Tijdens deze bijzondere natuur- en vogelreis is Emile Dirks de reisleader. Deelnemers ontvangen een speciaal op dit reisdoel toegesneden waarnemingslijst. Hierop kan van dag tot dag worden bijgehouden welke vogelsoorten en andere dieren zijn waargenomen. Met 'de liefhebbers' doen we dit iedere avond.

excursieprogramma

dag 1: We vliegen met Scandinavian Airlines van Amsterdam/Schiphol, via Oslo naar Kirkenes. We

overnachten daar in het 'Scandic Hotel', aan de zuidkant van het Varangerfjord.

dag 2: We rijden vanuit Kirkenes naar en door Pasvikdalen. Het zuidelijke deel van de route, naar het eigenlijke Nationaal Park Øvre Pasvik (20 x 6 km.), kan nog afgesloten zijn ivm de sneeuwgesteldheid. Het Nationale Park zélf is overigens niet of nauwelijks toegankelijk. Pasvikdalen is een lappendeken van oude taiga, moerassen en meren. Het gebied is onderdeel van de circumpolaire boreale wouden. In Svanvik bekijken we het bezoekerscentrum van het NP Øvre Pasvik. Vogelsoorten die we in de loop van deze lange dag hopen tegen te komen zijn: Taigagaai, Haakbek, Sperweruil en Bruinkopmees. En ongetwijfeld wordt het ook een 'kennismaking' met een aantal soorten, die wij als doortrekker of wintervogel in onze lage landen kennen, maar dan in hun broedgebied: Nonnetje, Temmincks Strandloper, Zwarte Ruiter, Bokje, Rosse Grutto en Ruigpootbuizerd. Daarnaast gaan we op zoek naar Roodkeel- en Parelduiker, Vis- en Zeearend, Kraanvogel, Velduil, Dwergmeeuw, Bosruiter, Brilduiker en Zwarte Zee-eend. We hebben regelmatig goed zicht op het 'Pasvik Nature Reserve Russia', soms slechts enkele tientallen meters verderop.

Grauwe Franjepoot bij Nesseby, Varanger (TE)

dag 3: Langs de zuid- en westkant van het Varangerfjord gaan we over de uitgestrekte Kongsjordfjell naar het aan de Barentszee gelegen vissersdorpje Båtsfjord. Een rit van zo'n 250 km. Tijdens deze indrukwekkende ontdekkingstocht

Het 'centrum' van het uitgestorven Hamningberg (ED)

maken we diverse stops. Juist deze rit schotelt ons een keur aan landschappen voor. We reizen namelijk van de noordgrens van de boreale naaldboszone in het oosten van Lapland, naar de arctische, boomloze toendralandschappen van het schiereiland Varanger; een wereld van verschil! Het kan 'bovenop' de toendra nog koud zijn; er kunnen nog heel wat sneeuwvelden liggen.

Onderweg maken we kans op mooie waarnemingen van Parelduiker, Moerassneeuwhoen, Goudplevier, Bosruiter, Oeverloper, Koperwiek, Raaf, Bonte Kraai, Keep en IJsgors. We overnachten twee keer in Båtsfjord, in het 'Polar Hotel'.

dag 4: We gaan op excursie langs de rand van de Barentszee, door de binnenlanden en naar de hooggelegen fjell. Hier zoeken we zingende Koperwieken, roepende Goudplevieren en baltsende IJseenden. Maar ook zullen we proberen om Morinelplevier, Moerassneeuwhoen, Ruigpootbuiserd, Drieteenmeeuw, Grote Burgemeester en Kramsvogel in de kijker te krijgen. Op de toendra zijn nog grote gedeelten met sneeuw bedekt en misschien komen we zelfs wel in een sneeuwvui terecht! De meertjes zijn nog maar gedeeltelijk ijsvrij. Toch verblijven er al Roodkeelduikers in de open stukken. Gras- en Roodkeelpieper, Kleinste Jager, Morinelplevier, Strandleeuwerik, Koperwiek of Tapuit kunnen we óók tegenkomen op de uitgestrekte hoogvlakten. Veel geluk moeten we hebben om een Sneeuwuil of Poolvos te zien.

Roodkeelduiker bij Kirkenes (RH)

dag 5: Langs de prachtige, brede rivier de Tana gaan we op zoek naar de nestplaats van de Giervalk. Deze vogel voedt zich bijna uitsluitend met Sneeuwhoeders. Overigens is in deze gebieden een ontmoeting met een Eland niet uitgesloten. De tocht van vandaag voert ons verder langs de zuidkant van Varanger naar o.a. het schiereilandje Nesseby. Achter het kerkje ligt een mooi plasje waar we rondtollende Grauwe Franjepoten kunnen verwachten. Hier, of verderop, zien we misschien ook Eider, Stellers Eider, Noordse Stern, Kemphaan, Bonte Strandloper, Temmincks Strandloper, Kanoet, Steenloper of Strandleeuwerik. Later op de dag bezoeken we de imposante kolonie van de Drieteenmeeuw op het schiereilandje Ekkerøy. Aan het einde van de middag komen we, via de tunnel, in Vardø aan, op het eiland Vardøya. Hier verblijven we 4 nachten aan de haven, in het 'Vardø Hotel'. Het is de enige Scandinavische stad die in de arctische klimaatzone gelegen is. Dat betekent dat de gemiddelde temperatuur in de zomer de 10°C niet overtreft.

dag 6 t/m 8: We gaan volop genieten van natuur en landschap in deze polaire en zeer dun bevolkte uithoek van Noorwegen. We maken hopelijk een interessante excursie

van enkele uren naar en op het vlak voor de kust gelegen vogeleiland Hornøya. Hier bevindt zich een kolonie van Zwarte - en gewone Zeekoet, Papegaaiduiker, Drieteenmeeuw, Kuifaalscholver en Grote Mantelmeeuw. Buiten IJsland is het Varangerfjord het beste gebied in Europa om Kortbekzeekoet, die óók op dit eilandje broedt, te kunnen observeren. Het onophoudelijk geroep van de vogels, met name van de luidruchtige Drieteenmeeuwen, zal een indrukwekkende herinnering achterlaten. Alle vogels zijn soms tot zeer dicht te benaderen, of andersom; een unieke gelegenheid en ervaring voor de fotograaf! Deze excursie kan slechts bij weinig wind en zeeegang doorgang vinden, eea ter beoordeling door alléén de havenautoriteiten. Daarom is deze excursie niet in de reissom begrepen. De kosten bedragen ca. € 35,- per persoon.

Kuifaalscholver met op de achtergrond Drieteenmeeuw en Alk (ED)

Een onderzoek van de uitgestrekte toendra staat natuurlijk op het programma, maar óók een ontdekkingstocht naar het haast uitgestorven historische Hamningberg, wandelingen door zandduingebieden, langs stranden, beken, moerassen en veengebieden. Tijdens onze excursies kan een Sneeuwhaas, Vos, Poolvos (zeldzaam), Otter of één van de vele Rendieren ons pad kruisen. We kunnen regelmatig de fraaie zang van de Sneeuwgorz horen, tijdens zijn korte zweefvlucht. De prachtige kleurschakeringen van het mannetje IJsgors zijn overigens óók de moeite van het observeren waard. Naast de genoemde vogels kunnen we deze drie intensieve dagen diverse van de volgende soorten verwachten: Jan-van-gent, Parelduiker, Smient, Wintertaling, Topper, Koningseider, Zwarte en Grote Zee-eend, Brilduiker, Middelste - en Grote Zaagbek, Zeearend, Smelleken, Noordse Stormvogel, Bonte -, Kleine -, Paarse - en Temmincks Strandloper, Kemphaan, Rosse Grutto, Watersnip, Grauwe Franjepoot, de kleptoparasitaire Kleine en Kleinste Jager, Velduil, Strandleeuwerik, Oeverpieper, Roodkeelpieper, Kramsvogel, Koperwiek, Fitis, Raaf, Bonte Kraai, Grote Barmisjs, Frater en Keep. En misschien wel de zeldzame Geelsnavelduiker of de Terekruiter, die wij hier tijdens vorige reizen ontdekten. Wie weet . . . Sommige hoog noordelijke vogelsoorten zijn zelfs op het Varanger-schiereiland zeldzaam, of komen niet ieder jaar voor of tot broeden, zoals de Ruigpootbuiserd en de Sneeuwuil. Dat heeft vooral te maken met de beschikbaarheid van prooidieren.

Onder andere deze vogelsoorten zijn in belangrijke mate afhankelijk van het voorkomen van Lemmingen, Noordse Woelmuizen en andere prooidieren. Niet ieder jaar is een rijk knaagdierenjaar en bovendien kunnen regionale populatieschommelingen optreden.

Koningseider in de haven van Vardø, Varanger (TE)

Roodgesterde Blauwborst bij Hamningberg (RH)

dag 9: We kiezen vandaag een zuidelijke koers en gaan terug naar Kirkenes, 250 km. verderop. Onderweg stoppen we regelmatig bij interessante natuurgebieden en gaan we 'vogels kijken'. We kunnen vogelsoorten verwachten van kale toendra op Varanger tot dicht begroeide taiga bij Kirkenes. In de namiddag komen we aan in Svanvik, bij de Russische grens. Dat geeft ons nog de kans om een bezoek te brengen aan natuurgebieden in de directe omgeving. Na het bijzondere afscheidsdiner overnachten we in het Svanhovd Conference Centre van het Visitor Centre Øvre Pasvik National Park in Svanvik, in het Pasvikdalen.

dag 10: 's Ochtends vroeg gaan we 'met de liefhebbers' nog even op pad om de tijd die we nog ter beschikking hebben goed te benutten. Rond 11:30 uur vertrekt ons vliegtuig naar Oslo, met een vervolgvlucht naar Amsterdam, waar we rond 18:30 uur arriveren.

Stichting *Vogelreizen* hoopt dat alle deelnemers dan kunnen terugkijken op een fijne en welbestede arctische ontdekkingsreis, in een gezelschap gelijkgestemde natuur- en vogelvrienden.

Moerassneeuwhoen in Pasvikdalen (TE)

niet vergeten Stevige wandelschoenen, waterdichte schoenen of beter: laarzen, kijker, je eigen telescoop zodat je zelf goede en gedetailleerde beelden kunt krijgen van de waargenomen vogels (en niet de hele tijd door de telescoop van een ander hoeft te kijken), warme winddichte kleding, thermo-ondergoed, goede regenkleding en warme handschoenen plus muts. Een middel tegen muggen is waarschijnlijk niet echt nodig; als het mee zit zijn ze er nog niet of nauwelijks!

reissom Deze is vermeld op de laatste pagina en geldt voor een verblijf in een gedeelde tweepersoonskamer, op basis van halfpension. Er is slechts een beperkt aantal

éénpersoonskamers beschikbaar. Hiervoor geldt een toeslag: zie prijzenblad. Een 'vroeg vogel'-korting van € 50 geldt voor iedere deelnemer die vóór 5 maart 2021 boekt.

ik wil mee! Check eerst de website of er nog plaats is. Als er nog plaats is, neem dan meteen contact op met de reisleader, per e-mail of telefonisch. Hij kan dan alvast een plaats voor jou reserveren. Daarna stuur je het ingevulde boekingsformulier per mail, of per post naar ons centraal kantoor in Zevenbergen.

En maak een aanbetaling van 25% van de reissom over; pas dán is de boeking geldig. Vermeld daarbij de reiscode en naam/namen van de deelnemer(s).

'niet-roken'- reis In het vliegtuig, in de hotelkamer, aan tafel, in het busje en bij de veldlunch is roken niet toegestaan.

Vogels kijken op de toendra bij Båtsfjord (ED)

literatuur

- Amundsen, T. 'Birding Varanger'
- Halling, S. c.s.: 'Noord Scandinavië en Finland', Cantecler
- Hemmer, J.: 'Wild Varanger'
- Jonsson, L.: 'Vogels in hun eigen omgeving; bos, weide en fjeld'
- Meesters, G.: 'Wild... Scandinavië'
- Svensson, L.: 'ANWB Vogelgids van Europa', neem 'm mee!
- Vaughan, R.: 'Arctic Summer, birds in North Norway'

Informatie Voor specifieke en geheel vrijblijvende vogelinformatie, voor vragen over het reisprogramma, kun je terecht bij reisleader Emile Dirks, e-mail: emile.dirks@stichtingvogelreizen.nl
Stichting *Vogelreizen* behoudt zich het recht voor het gepubliceerde programma aan te passen, indien de reisleiding dit noodzakelijk of onvermijdelijk acht.

corona

Het is nog niet bekend in welke mate richtlijnen van het RIVM en de Noorse evenknie onze plannen en activiteiten zullen beïnvloeden.

vogelreis *Varanger* 2021

algemeen:

- reiscode 2111VAR
- reisbestemming schiereiland Varanger e.o., Finnmark, arctisch Noorwegen
- reisoort hotelrondreis
- reisdata voorlopige data: zaterdag 5 t/m maandag 14 juni 2021
- reisduur 10 dagen (9 overnachtingen)
- aantal deelnemers minimaal 6, maximaal 14
- reissom € 2199,- pp
- 'vroeg vogel'-korting € 50,- pp
- vroegboekreissom € 2149,- pp; na 'vroeg vogel'-korting, mits geboekt vóór 5 maart 2021
- aanbetaling 25% van de totale reissom
- reis- en vogelinfo Emile Dirks, e-mail: emile.dirks@stichtingvogelreizen.nl

reissom inclusief:

- vluchten 4 lijnvluchten met **SAS**: Amsterdam (10:40) - Oslo en Oslo (18:00) - Kirkenes vv; vliegtijden zijn altijd onder voorbehoud
- bagage tijdens de vliegreis: 10 kg. handbagage en 23 kg. ruimbagage
- vervoer ter plaatse met een of twee 9-persoons Mercedes Benz-minibus, reisleader als chauffeur
- excursies op dag 1 t/m dag 10: natuur- en vogelexcursies zoals in programma beschreven
- accommodaties 4 hotels o.b.v. gedeelde tweepersoonskamer met te scheiden bedden, met eigen douche en wc: Scandic Hotel*** in Kirkenes (2 nachten), Polar Hotel*** in Båtsfjord (2 nachten), Vardø Hotel*** in Vardø (4 nachten) en in het Svanhovd Conference Centre van Visitor Centre Øvre Pasvik NP in Svanvik (laatste nacht)
- maaltijden halfpension plus veldlunches: ontbijt: dag 2 t/m 10, veldlunches: dag 2 t/m 9 en avondmaaltijden: dag 1 t/m 8, afscheidsdiner op dag 9.
- reisleiding en info Emile Dirks, e-mail: emile.dirks@stichtingvogelreizen.nl
- documentatie reisbrochure, deelnemerslijst en waarnemingenlijst voor vogels en andere dieren, enkele van de genoemde naslagwerken staan ter beschikking

reissom exclusief:

- toeslagen b.v. eventuele, nieuwe en/of nu nog onbekende, belastingen, brandstof- en tickettoeslag en veranderingen hierin (zie Reisvoorwaarden!)
- kamertoeslag voor 'n eenpersoonskamer (beperkt beschikbaar) geldt een toeslag van € 295,-
- verzekeringen je eigen annulerings- en reisverzekering: ga nooit onverzekerd op reis! Neem kopieën van je annulerings- en reisverzekering mee; ook van noodnummers
- boottocht excursie naar en op vogeleiland Hornøya, mits toestemming havenautoriteiten, ± € 35,-
- heen- en terugreis van je eigen woonplaats naar luchthaven Amsterdam-Schiphol v.v.
- eigen uitgaven consumpties, communicatie, fooien, souvenirs e.d.

overig:

- **voorrang** alle reizigers die geboekt hadden voor deze, wegens corona geannuleerde, reis in 2020 hebben voorrang
- temperatuur, weer naar verwachting tussen de 5°C en 18°C, het weer kan wisselvallig zijn
- valuta in Noorwegen is de Noorse Kroon, NOK, het wettig betaalmiddel. € 1,- is ongeveer NOK 10. Geld pinnen kan op veel plaatsen, betalen met je bankbetaalkaart is vaak mogelijk en betalen met Euro's kan soms ook.
- je conditie 'n goede gezondheid en conditie is noodzakelijk (zie Reisvoorwaarden)
- zwaarte activiteiten lichte wandelingen, i.c.m. veel 'op de been/onderweg' zijn; het kan soms fris zijn
- reisvoorwaarden lees onze 'Reisvoorwaarden Stichting **Vogelreizen**' op de website
- voorzorg anti-muggenmiddel en anti-tekenmiddel, tekenpen, mobiele telefoon, medische hulpmiddelen en medicijnen voor zelfzorg
- wifi beschikbaarheid en kwaliteit van de wifiverbindingen kan variëren
- paspoort een geldig paspoort of een geldige Nederlandse identiteitskaart is vereist. Voor Noorwegen is geen visum nodig. Deze informatie geldt voor reizigers met de Nederlandse nationaliteit.